

چرا سیاست‌های پولی، ارزی و بانکی به بازنگری نیاز دارد؟

سه مأموریت دشوار بانک مرکزی

هدفمند، کنترل نقدینگی و هماهنگی با سیاست‌های مالی باشد. هدف میان مدت این برنامه‌ها، باید معطوف به کاهش نرخ تورم به زیر ۲۰ درصد در میان‌مدت و تحقق تورم نزدیک به تک‌رقمی در بلندمدت باشد. اقدامات قابل انجام در بازه کوتاه مدت عبارتند از کنترل رشد نقدینگی از طریق بالا بردن نرخ ذخیره قانونی بانک‌ها به موازات فعال‌تر ساختن عملیات بازار باز (OMO). اقدام دیگر، باز کردن پنجره‌هایی محدود و زمان‌دار برای بانک‌ها برای انتشار گواهی سپرده یا نرخ‌های سود بسیار جذاب و نرخ شکست بازدارنده و با بازه‌های سررسیدی متنوع است تا پس‌انداز تشویق شود و مصرف کاهش یابد. اقدام دیگر، هدفگذاری تورم است. با تعریف نرخ هدف تورم سالانه و انتشار گزارش‌های ماهانه شفاف، انتظارات تورمی تا حدی مدیریت می‌شود. در کنار این اقدام، توافق قطعی و رسمی با دولت برای تأمین کسری بودجه از طریق انتشار اوراق بدهی و نه چاپ پول، از دیگر

اقدامات مؤثر است. در اینجا تأکید بر این نکته لازم است که چنانچه انتشار اوراق بدهی دولت همزمان با فشار بر بازار پول برای خرید آنها و احیاناً ریوی اوراق از سوی بانک مرکزی باشد، مجدداً تأثیرات تورمی در پی خواهد داشت. لذا انتشار اوراق باید به موازات تعمیق بازار سرمایه صورت گیرد تا فشار تأمین مالی دولت مجدداً به بازار پول و بانک‌ها وارد نشود و ناترازی آنها را تعمیق نکند.

برچیدن فساد و رانت

رشد ارز در ایران به دلیل سیستم چند نرخ (مانند نرخ نیما یی، آزاد و ترجیحی)، منبع اصلی فساد و رانت است. این سیستم منجر به قاچاق، بیش‌ارزش‌گذاری واردات و کاهش صادرات شده است. از این‌رو یکسان‌سازی نرخ ارز، ضروری و کاملاً قابل دفاع است. هدف این اقدام تثبیت نرخ ارز در محدوده واقعی (بر اساس قدرت خرید) و حذف رانت است. اقدامات کوتاه‌مدت قابل تعریف در این

عرصه، جایگزینی نرخ‌های ارز ترجیحی با ارز تک نرخي است. برای جلوگیری از شوک تورمی، پرداخت بارانه مستقیم به خانوارهای کم‌درآمد (از طریق کارت اعتباری) قابل تعقیب است. این اقدام رانت واردکنندگان را برمی‌چیند. اقدام دیگر، ایجاد شفافیت در تخصیص ارز است تا تمام معاملات ارزی ثبت و قابل ردیابی باشند. هر تخصیص ارز باید با کد رهگیری و گزارش عمومی همراه باشد. در همین ارتباط و با هماهنگی با قوه قضائیه، باید کمیته ویژه مبارزه با رانت ارزی تشکیل شود. اعمال جریمه‌های سنگین و بازدارنده (تا ۱۰ برابر مبلغ رانت) و ممنوعیت‌های بلند فعالیت برای متخلفان، می‌تواند بازدارنده باشد. همچنین، حسابرسي دیجیتال تمام واردکنندگان دریافت‌کننده ارز دولتی هم امری لازم و مؤثر است. از سمت مدیریت تقاضا، لازم است سقف واردات کالاهای لوکس کاهش یابد و اولویت ارزی به کالاهای اساسی و واسطه‌ای تولید تخصیص یابد. همزمان باید با هماهنگی سایر دستگاه‌ها، صادرات غیرنفتی، با

تورم در ایران به عنوان یکی از چالش‌های اصلی اقتصاد، ناشی از عوامل ساختاری مانند رشد نقدینگی، کسری بودجه دولت، شوک‌های ارزی و انتظارات تورمی است

مشوق‌های مالیاتی تشویق شود تا عرضه ارز افزایش یابد. در بازه میان‌مدت، یکسان‌سازی کامل نرخ ارز باید در دستور کار قرار گیرد یعنی نرخ نیما یی، تا‌لار دوم و آزاد، به یک نرخ بازارمحور (Floating Rate) تبدیل شود. در این حالت بانک مرکزی تنها در موارد نوسان شدید (مثلاً بیش از ۵ درصد) مداخله می‌کند. این سیستم براساس مدل شناور مدیریت‌شده (Managed Float) اجرا می‌شود. به موازات این امر، تقویت ذخایر ارزی از طریق مکانیزم‌هایی نظیر جذب سرمایه خارجی (از طریق اوراق ارزی) و بازسازی صندوق ذخیره ارزی، ضروری است. همزمان با این اقدامات، باید تلاش برای افزایش صادرات غیرنفتی از طریق سیاست‌های تشویقی نظیر پاداش‌های جذاب برای بازگشت سریع ارز صادرکنندگان، تعقیب شود. پاشنه آشیل تمامی اقدامات کوتاه‌مدت و میان‌مدت در حوزه تک‌نرخي کردن ارز، محدودیت منابع در دسترس برای بانک مرکزی است لذا در کنار اقدامات پیش‌گفته در خصوص افزایش فعالیت صادرکنندگان و رونق بخش غیرنفتی، ضروری است با تفکر خارج از چهارچوب، به استفاده از ظرفیت‌های رمازرها در حوزه اوراق بدهی ارزی و فراهم کردن امکان خرید اوراق با استفاده از استیل‌کوین‌ها نیز فکر کرد.

مدیریت ناترازی بانک‌ها

ناترازی بانک‌ها (مانند بدهی‌های انباشته، دارایی‌های سمنی و اضافه‌برداشت از بانک مرکزی) یکی از منابع اصلی خلق پول و تورم است. در این حوزه، نظارت سختگیرانه، اصلاح ساختار و جلوگیری از اضافه‌برداشت، لازم است. در کوتاه‌مدت، اعمال نظارت فوری و اعمال جریمه‌های روزانه بازدارنده برای اضافه‌برداشت، لازم است. یکی از اصلی‌ترین محرک‌های ناترازی بانک‌ها، رقابت ناسالم آنها بر سر منابع و دادن نرخ‌های ترجیحی و برهم زدن مبنای رقابت است. لذا نظارت دقیق و بازدارنده در این حوزه، می‌تواند به کاهش بخشی از ناترازی کمک کند. برای مدیریت دارایی‌های سمنی و همسو با مفاد برنامه هفتم پیشرفت، تشکیل صندوق مدیریت دارایی‌های سمنی لازم است تا املاک

و وام‌های معوق بانک‌ها را خریداری و مدیریت کند. البته چنانچه منابع این صندوق از محل افزایش پایه پولی باشد، نقض غرض اتفاق خواهد افتاد لذا در این بخش نیز باید از روش‌های خلاقانه نظیر توکنایز کردن دارایی‌ها و ایجاد بازار برای فروش آنها بهره جست. در میان‌مدت، اصلاح ساختار بانکی مطابق با الزامات استانداردهای بازل III و تمرکز بر بانکداری دیجیتال، ضروری است. همچنین نظارت دیجیتال از طریق سامانه نظارت آنلاین لازم است تا ناترازی‌ها، پیش از بروز عمومی، تشخیص داده شوند. در بازه بلندمدت، واگذاری سهام بانک‌های دولتی به بخش خصوصی واقعی (نه خصولتی) با شرط رعایت استانداردها باید در دستور کار قرار گیرد. همچنین در صورت رفع تحریم‌ها، باید همکاری‌های بین‌المللی افزایش یابد و التزام به استانداردهایی

نظیر IFRS (گزارشگری مالی بین‌المللی) به منظور افزایش شفافیت محقق شود. همچنین لازم است برنامه‌های آموزشی برای مدیران بانکی در مورد مدیریت ریسک، به صورت منسجم و هدفمند، اجرا شود. مجموع این برنامه‌ها می‌تواند ناترازی را در سه تا چهار سال به نصف برساند و رشد اقتصادی پایدار ایجاد کند. هر یک از این اقدامات و برنامه‌ها، بجز نتایج هدفگذاری شده و مطلوب، دارای عواقب و پیامدهای نامطلوبی نیز هست اما براساس یک قاعده حکمی، لازمه خیر کثیر، شرقلیل است. پس برای نیل به خیر عظیم که همانا نجات کشور از تنگنای خطرناک اقتصادی و نیل به ثبات اقتصادی، کاهش فشار بر خانوارها و تقویت اعتماد عمومی است، چاره‌ای نیست که به دشواری‌ها و شرور کوتاه‌مدت ناشی از اعمال این سیاست‌ها و برنامه‌ها، تن بدهیم.

رئیس کل بانک مرکزی:

اولویت اصلی سیاست‌گذار پولی، مهار تورم است

رئیس کل بانک مرکزی با تشریح اولویت‌های سیاست‌گذاری پولی و ارزی از تمرکز کامل این نهاد بر مهار پایدار تورم، تعمیق بازار تجاری ارز و ضرورت همراهی سایر ارگان حاکمیت برای عبور از وضعیت پیچیده کنونی تأکید کرد.

به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، در مصاحبه‌ای با تأکید بر این نکته اعلام کرد: «بدون کنترل معنی‌دار و پایدار تورم، امکان ارتقای اشتغال، دستیابی به رشد مطلوب تولید و ایجاد آرامش و اطمینان اقتصادی فراهم نخواهد شد. از این‌رو، در شرایط کنونی هر هدفی که با این اولویت در تضاد باشد،

رئیس کل بانک مرکزی افزود: «با اجرای سیاست جدید ارزی، حجم معاملات در بازار واحد تجاری ارزی طی یک ماه گذشته به بیش از ۳ میلیارد دلار رسیده است؛ رقمی که ۷۰ درصد بیشتر از ماه قبل و ۳۵ درصد بالاتر از میانگین ماه‌های گذشته است. این میزان مبادله نشان‌دهنده تعمیق این بازار و نقش تعیین‌کننده آن در هدایت نرخ ارز است. تجربه نشان داده است که تداوم تعمیق بازار تجاری، مهم‌ترین عامل اثرگذار بر نرخ ارز محسوب می‌شود. این بهبود در بازار ارز تجاری، همراه با سایر اصلاحات و کاهش ناطمینانی‌ها، ثبات در تمام بازارهای ارز را به دنبال خواهد داشت.»

همتی ادامه داد: «کشور در شرایط پیچیده و دشواری قرار دارد؛ بنابراین پذیرش بار مسئولیت در چنین وضعیتی، از لوازم اولیه اصلاحات اقتصادی است. به دلیل چهار عامل: ۱) کسری بودجه دولت، ۲) دشواری مبادلات خارجی و کاهش شدید حجم آن، ۳) مشکلات ترانزنامه‌ای برخی بانک‌ها و ۴) انتظارات تورمی نرخ تورم به‌طور معنی‌داری بالاتر از دهه‌های گذشته قرار گرفته و رشد اقتصادی نیز پایین و ناپایدار شده است.»

برش

آگهی فراخوان خرید Cems Analyzer

همراه با ارزیابی کیفی غیرهم‌زمان

شرکت مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی (سهامی خاص) به‌عنوان دستگاه مناقصه‌گزار در نظر دارد موضوع خرید/تأمین کالای زیر را از طریق مناقصه عمومی به شرکت ذیصلاح واگذار نماید.

شماره تقاضا	موضوع خرید / تأمین کالا	تضمین شرکت در مناقصه (ریال)
PID-1404-CEMS ANALYZER-40464-071	CEMS ANALYZER	۲۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰

محل تحویل کالا: استان بوشهر، شهرستان عسلویه، شرکت پتروشیمی نوری

زمان تحویل کالا: مطابق اسناد مناقصه ۶ ماه خواهد بود.

برآورد خرید: ۲۰,۰۰۰ یورو (هفتصد هزار یورو) امکان به روز رسانی مبلغ برآورد تا قبل از گشایش پاکت‌های مالی برای کارفرما محفوظ است.

نحوه پرداخت به‌صورت ریالی و براساس نرخ فروش حواله ارز در سامانه معاملات الکترونیکی ارز و طلای ایران (ICE) محاسبه خواهد شد.

شرایط متقاضیان:

(الف) دارا بودن شخصیت حقوقی، شناسنامه ملی، شماره اقتصادی مودیان مالیاتی

(ب) دارا بودن صورت‌های مالی حسابرسي شده به روز

(ج) حضور در فهرست بلندسازندگان و تأمین‌کنندگان وزارت نفت (MOP)

(AVL) شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس (مرتبط با موضوع مناقصه)

تیمصره: درصورت عدم دارابودن شرط بند "ج"، کسب حداقل ۷۱ امتیاز براساس "برگ‌های ارزیابی کیفی سازندگان و تأمین‌کنندگان" موجود در اسناد مناقصه و نیز دارا بودن سابقه ساخت / تأمین حداقل ۳ تجهیز (مورد

شرکت مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی

آگهی فراخوان خرید LV DISTRIBUTION BOARD

همراه با ارزیابی کیفی غیرهم‌زمان

شرکت مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی (سهامی خاص) به‌عنوان دستگاه مناقصه‌گزار در نظر دارد موضوع خرید/تأمین کالای زیر را از طریق مناقصه عمومی به شرکت ذیصلاح واگذار نماید.

شماره تقاضا	موضوع خرید / تأمین کالا	تضمین شرکت در مناقصه (ریال)
PID-1404-LV Distribution-30207-063	LV DISTRIBUTION BOARD	۴,۵۵۰,۰۰۰,۰۰۰

محل تحویل کالا: استان بوشهر، شهرستان عسلویه، شرکت پتروشیمی نوری

زمان تحویل کالا: مطابق اسناد مناقصه ۶ ماه خواهد بود.

برآورد خرید: ۱۵,۰۰۰ یورو (صد و پنجاه هزار یورو) امکان به روز رسانی مبلغ برآورد تا قبل از گشایش پاکت‌های مالی برای کارفرما محفوظ است.

نحوه پرداخت به‌صورت ریالی و براساس نرخ فروش حواله ارز در سامانه معاملات الکترونیکی ارز و طلای ایران (ICE) محاسبه خواهد شد.

شرایط متقاضیان:

(الف) دارا بودن شخصیت حقوقی، شناسنامه ملی، شماره اقتصادی مودیان مالیاتی

(ب) دارا بودن صورت‌های مالی حسابرسي شده به روز

(ج) حضور در فهرست بلندسازندگان و تأمین‌کنندگان وزارت نفت (MOP)

(AVL) شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس (مرتبط با موضوع مناقصه)

تیمصره: درصورت عدم دارابودن شرط بند "ج"، کسب حداقل ۷۱ امتیاز براساس "برگ‌های ارزیابی کیفی سازندگان و تأمین‌کنندگان" موجود در اسناد مناقصه و نیز دارا بودن سابقه ساخت / تأمین حداقل ۳ تجهیز (مورد

شرکت مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی

آگهی فراخوان خرید ROTAMETERS (AMN, AMS & LPG UNITS)

همراه با ارزیابی کیفی غیرهم‌زمان

شرکت مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی (سهامی خاص) به‌عنوان دستگاه مناقصه‌گزار در نظر دارد موضوع خرید/تأمین کالای زیر را از طریق مناقصه عمومی به شرکت ذیصلاح واگذار نماید.

شماره تقاضا	موضوع خرید / تأمین کالا	تضمین شرکت در مناقصه (ریال)
PID-1404-Rotameter-40463-40438-40439-066	ROTAMETERS (AMN, AMS & LPG UNITS)	۲,۵۶۰,۰۰۰,۰۰۰

محل تحویل کالا: استان بوشهر، شهرستان عسلویه، شرکت پتروشیمی نوری

زمان تحویل کالا: مطابق اسناد مناقصه ۶ ماه خواهد بود.

برآورد خرید: ۸۵,۰۰۰ یورو (هشتاد و پنج هزار یورو) امکان به روز رسانی مبلغ برآورد تا قبل از گشایش پاکت‌های مالی برای کارفرما محفوظ است.

نحوه پرداخت به‌صورت ریالی و براساس نرخ فروش حواله ارز در سامانه معاملات الکترونیکی ارز و طلای ایران (ICE) محاسبه خواهد شد.

شرایط متقاضیان:

(الف) دارا بودن شخصیت حقوقی، شناسنامه ملی، شماره اقتصادی مودیان مالیاتی

(ب) دارا بودن صورت‌های مالی حسابرسي شده به روز

(ج) حضور در فهرست بلندسازندگان و تأمین‌کنندگان وزارت نفت (MOP)

(AVL) شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس (مرتبط با موضوع مناقصه)

تیمصره: درصورت عدم دارابودن شرط بند "ج"، کسب حداقل ۷۱ امتیاز براساس "برگ‌های ارزیابی کیفی سازندگان و تأمین‌کنندگان" موجود در اسناد مناقصه و نیز دارا بودن سابقه ساخت / تأمین حداقل ۳ تجهیز (مورد

شرکت مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی

آگهی فراخوان خرید OXIDIZER COLUMN CENTRIFUGAL FAN (AMS UNIT)

همراه با ارزیابی کیفی غیرهم‌زمان

شرکت مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی (سهامی خاص) به‌عنوان دستگاه مناقصه‌گزار در نظر دارد موضوع خرید/تأمین کالای زیر را از طریق مناقصه عمومی به شرکت ذیصلاح واگذار نماید.

شماره تقاضا	موضوع خرید / تأمین کالا	تضمین شرکت در مناقصه (ریال)
PID-1404-OXIDIZER FAN-22122-070	OXIDIZER COLUMN CENTRIFUGAL FAN (AMS UNIT)	۲,۸۶۰,۰۰۰,۰۰۰

محل تحویل کالا: استان بوشهر، شهرستان عسلویه، شرکت پتروشیمی نوری

زمان تحویل کالا: مطابق اسناد مناقصه ۶ ماه خواهد بود.

برآورد خرید: ۹۵,۰۰۰ یورو (نود و پنج هزار یورو) امکان به روز رسانی مبلغ برآورد تا قبل از گشایش پاکت‌های مالی برای کارفرما محفوظ است.

نحوه پرداخت به‌صورت ریالی و براساس نرخ فروش حواله ارز در سامانه معاملات الکترونیکی ارز و طلای ایران (ICE) محاسبه خواهد شد.

شرایط متقاضیان:

(الف) دارا بودن شخصیت حقوقی، شناسنامه ملی، شماره اقتصادی مودیان مالیاتی

(ب) دارا بودن صورت‌های مالی حسابرسي شده به روز

(ج) حضور در فهرست بلندسازندگان و تأمین‌کنندگان وزارت نفت (MOP)

(AVL) شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس (مرتبط با موضوع مناقصه)

تیمصره: درصورت عدم دارابودن شرط بند "ج"، کسب حداقل ۷۱ امتیاز براساس "برگ‌های ارزیابی کیفی سازندگان و تأمین‌کنندگان" موجود در اسناد مناقصه و نیز دارا بودن سابقه ساخت / تأمین حداقل ۳ تجهیز (مورد

شرکت مدیریت توسعه صنایع پتروشیمی